

Luisteren als een debater

Goed luisteren is de basis van een goed debat, maar het is lastiger dan het lijkt. Leerlingen zijn vaak vooral met hun eigen punt bezig. In deze werkvorm oefenen ze in tweetallen in drie rondes met actief luisteren: eerst herhalen ze een mening woord voor woord, dan herhalen ze de mening in eigen woorden en tot slot bevestigen ze de mening en geven ze er een reden bij.

Duur

20 minuten

Leerdoelen

- Leerlingen ervaren hoe uitdagend en hoe belangrijk goed luisteren is
- Leerlingen oefenen met het samenvatten van een standpunt in eigen woorden
- Leerlingen oefenen met het bedenken van een reden bij een standpunt

Wat doe jij?

Stap 1: tweetallen maken

Laat de leerlingen tweetallen maken. Het liefst met mensen die ze minder goed kennen. Laat ze bijvoorbeeld door het lokaal lopen en roep na een tijdje "stop". Leerlingen vormen vervolgens een tweetal met de leerling die het dichtstbij staat. Zo werken ze samen met iemand die ze niet zelf uitkiezen. Is de klas oneven? Maak dan één drietal.

Stap 2: ronde 1 - herhalen

Vraag twee vrijwilligers de ronde voor te doen. De eerste noemt een mening die zij echt hebben, dus geen verzonnen mening.

Bijvoorbeeld: "Ik vind wandelen een trage, saaie bezigheid."

De tweede herhaalt dit woord voor woord alsof het hun eigen mening is. Wees streng op elk woord. Laat daarna alle tweetallen tegelijk oefenen, zodat iedereen een keer herhaalt en een keer herhaald wordt.

Bespreek na: was het makkelijk? Vertel dat woord voor woord herhalen de simpelste vorm van luisteren is, maar dat één woordje al veel verandert. "Ik vind leraren aardig" is echt iets anders dan "Ik vind sommige leraren aardig".

Stap 3: ronde 2 - herformuleren

Deze ronde volgt dezelfde opzet als ronde 1, maar nu herhaalt de tweede leerling de mening in eigen woorden.

Bijvoorbeeld: "Wandelen is traag en ik vind het saai."

Let op! Dit klopt niet: "Wandelen is traag. Daarom vind ik het saai."

De eerste leerling zei namelijk nergens dat wandelen saai is óm die traagheid. Geef hier een voorbeeld van tijdens de demonstratie en laat leerlingen zelf bedenken waarom dit niet klopt.. Bespreek na welke kleine veranderingen een groot verschil maakten.

Stap 4: ronde 3 - verklaren

Nu bevestigt de luisteraar de mening van de eerste leerling, zegt die in eigen woorden en geeft er een logische reden bij: "Ja, [de mening in eigen woorden], want [reden waarom dit klopt]." De leerlingen praten tegen elkaar, dus ze gebruiken "jij" in plaats van "ik".

Bijvoorbeeld: "Ik draag nooit truien die kriebelen."

Antwoord: "Ja, jij draagt nooit een trui die kriebelt, want jouw huid is heel gevoelig."

Laat eerst vrijwilligers het voordoen. Vervolgens oefenen alle tweetallen weer beide kanten op. Hierna vraag je enkele tweetallen hoe het ging en of ze het makkelijk of moeilijk vonden. Een reden kan best fout zijn, maar hoe beter leerlingen luisteren, hoe vaker ze deze raden.

Stap 5: afronden en koppelen aan debat

Vertel je leerlingen wat je hebt gezien: goed luisteren, kort samenvatten en er een "want" bij zetten is precies wat je in een debat nodig hebt om te reageren op een argument.

Tip!

Wil je meer diepgang? Laat leerlingen in ronde 3 een emotionele reden geven in plaats van een logische: "Ja, jij draagt nooit een trui die kriebelt, want je voelt je dan de hele dag ongemakkelijk." Dit levert achteraf vaak een heel ander gesprek op.

Wil je dat leerlingen elkaar beter leren kennen? Laat de tweetallen dan per ronde wisselen.